

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
Самагалтайская средняя общеобразовательная школа №2
МР «Тес-Хемский кожуун РТ»

«РАССМОТРЕНО»

Руководитель ШМО

Р.С. Коданмай /Коданмай Р.С./

Протокол заседания

ШМО № 1

«23» августа 2023г

«СОГЛАСОВАНО»

Заместитель директора

по УВР:

У.С. Намзырай /Намзырай У.С./

«25» августа 2023г

«УТВЕРЖДАЮ»

Директор школы:

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
ПО ПРЕДМЕТУ «РОДНАЯ ЛИТЕРАТУРА»

Класс: 10

Количество часов в год: 84 ч.

Количество часов в неделю: 1 ч.

Составитель:

Коданмай Р.С.

Предмет родной эки и эст.

МБОУ Самагалтайская СОШ №2

Квалификационная категория высшая

2023-2024 учебный год

Тайылбыр бижик

1. 10-гу класска тыва чогаалды өөредир ажылчын программазының тургузуун Федералдыг күрүнениң өөредилге стандарттарының негелделеринге дүүштүр тургускан.

2. Чамзырын Е.Т., Күжүгет М.А, Ооржак Л.Х. Ниити өөредилге черлериниң 10-11 класстарына тыва аас чогаалы болгаш литератураның чижек программазынга даянган. НШХИ, Кызыл. 2021ч.

3. Авторлары: Чамзырын Е.Т., Херел А.Х. Тыва чогаал ному, 10 класс. – 2022 ч.

Өөредилге планын 34 шакка тургускан.

Школага тыва аас чогаалы болгаш литератураны өөредириниң сорулгалары:

Өөредилгиз:

- чогаал сөзүглелиниң тургузуун, уран-чеченин, ооң дылының онзагай талаларын, идея-тематиктиг утказын, композициязын ханы сайгартып;
- чогаалдың теориязының эге билиглеринге даянып, чечен чогаалдың аймаан, жанрын, хевирин, ооң бижиттинген төөгүзүн чыып;
- чечен чогаалдың онзагайын уран чүүлдүң өске хевирлери-биле деңнеп, орус болгаш өске-даа чоннарның литературазында тыва чогаалдарның идея-тематиказы-биле хөөннеш уткалыг чогаалдарны деңнеп;
- чогаал сайгарарына ажыглаар янзы-бүрү медээ-сүмелерни (Интернет четкизи, словарьлар, библиографтыг справочниктер, энциклопедиялар) ажыглап сайгарарын өөредир.

Сайзырадылгалыг:

- уругларның амыдыралче бот-тускайлаң медреселдиг көрүжүн хевирлеп, чогаадыкчы арга-шинээн;
- аас болгаш бижимел чугааны делгеренгей, утказынга дүүштүр шын ажыглап, сайгарарын сайзырадыр.

Кижизидилгелиг:

- сагыш-сеткили байлак, мөзү-бүдүжү чаагай, эптиг-чөптүг;
- кижилерге, төрөөн черинге, бойдузунга ынак, хумагалыг;
- хамааты бот-медресели бедик; ада-чурт төөгүзүн үнелеп билер;
- номчулгага сонургалдыг, чогаадыкчы езу-биле боданып, бодунуң туружун амыдыралдың кандыг-даа байдалында камгалап билер кижини кижизидер.

Тыва аас чогаалы болгаш литература эртемнериниң утказы болгаш тургузуу

Чечен чогаал кижиниң сагыш-сеткилиниң хөй янзы талаларын эскерип шинчилээринге, амыдыралды үнелээринге, долгандыр турар бойдууска хумагалыг болурунга өөредир. Ынчангаш литература, уран чүүлдүң өске-даа хевирлери дег, уругларның мөзү-бүдүжүн хевирлээринге болгаш эстетиктиг көрүжүн быжыглаарына салдарлыг.

Тыва аас чогаалы болгаш литература – Тыва Республиканың школаларында кол эртемнерниң бирээзи. Ук эртемнерни өөредириниң кол сорулгазы – аас чогаалы тыва чоннуң ада-өгбелериниң чүс-чүс чылдарда чогаадып, сайзырадып келген сөстүң уран чүүлү деп билиндирбишаан, чогаалды амыдырал-

биле холбап, ханы сайгарып билир; бүгү талалыг сайзыраңгай, бедик культуралыг, тыва болгаш хөй националдыг Россия чоннарының культуразын, ооң байлаан, найыралын үнелеп билир; чараш мөзү-бүдүштүг, бодунуң үзел-бодалын, хамааты туружун камгалап шыдаар хамааты кижини хевирлээри.

Тыва чогаалдың өзээн национал литератураның алдын фондузунда кирген чогаалдар тургузуп турар. Уругларның делегей көрүүшкүнүн, эстетиктиг негелделерин, хамааты туружун хевирлевишаан, бодунга болгаш долгандыр хүрээлелге чөптүг хамаарылгалыг, шүгүмчүлелдиг болурун чогаал кижизидер. Чечен чогаал-биле харылзаа угаап-боданырының арга-шинээн сайзырадыр, чогаалчының делегейи-биле, ооң чогаал бижиир аян-хөөнү-биле чоок таныжары болур. Чоннуң амыдыралчы байлак дуржулгазындан укталган аас чогаалы, орус болгаш делегейиниң классиктиг литературазы, тыва чоннуң эрте-бурунгудан бээр онзагай культуразы кижиниң мөзүлүг аажы-чаңын хевирлээр, чогаал делегейи-биле харылзааны быжыг тудар. Ук харылзаалар уругларны орус болгаш делегей литературазының шылгараңгай чогаалдары-биле таныштырарына, тыва чогаалды кожа-хелбээ чоннарның чогаалдары-биле деңнеп сайгарарына, оларның чоок болгаш ылгалдыг талаларын тодарадып билиринге өөредир.

Чечен чогаалда уран сөстүң дузазы-биле чураан амыдыралдың илереп келирин чүгле сеткил хөлээшкынниг эвес, а медреселдиги-биле сайгарып билирин өөредир. Чечен чогаалды төөгү, философия, психология, педагогика, уран чурулга эртемнери-биле чергелештир көрүп болур. Ону «Кижидугайында эртем», «Амыдыралдың ному», «Уран-чечен шинчилел» деп адап турары таварылга эвес.

Тыва чогаал эртеми ниити филологияның тыва дыл эртеми-биле сырый холбаалыг. Уругларның чугаа сайзыралына, чугаа культуразына, хөй-ниити харылзажылгага тыва чогаал эртеминиң салдары улуг. Чечен чогаалдың дылы дыл эртеминиң бүгү адырлары-биле холбаалыг болганда, уруглар сөстүң эстетиктиг функцияларын сайгарар ужурлуг.

10-гу класска мурнунда өөрэнген чогаалдарны катангаар, алган билиглерни системажыдып, түңнээр. Литератураны бөлүктөп өөренириниң системазын төндүргөш, тыва литератураның төөгүзүнүнүң үе-чадаларының хуваалдазын, сайзырап келгениниң база чамдык чогаалчыларның чогаалдыкчы ажил-чорудулгазының дугайында, төөгү-биле холбашкан ханы амыдыралчы чогаалдарны өөренир. Чечен чогаалдың сайгарылгазын ханыладыр. Чечен чогаалдың эстетиктиг үнезин база ооң литература төөгүзүңгө туружун медресеп билиринге чаңчыктырар.

Уругларга чогаалчы болгаш чогаал дугайында медресе боду дилеп тывар, шинчилээр, эртем угланышкынныг бот-тускайлаң ажилдаар арганы бээр. Интернеттен медреселерни литература кичээлдеринге уругларның интеллектуалдыг сайзыралын бедидеринге, номчулгага сонургалын идепкейжидеринге, чогаал талазы-биле культуразын бедидеринге ажыглаар.

Тыва чогаал эртемин өөредириниң түңнелдери

Өөредилгениң **бот-тускайлаң түңнелдери** өөреникчининг зел-бодалын бот-тодарадып, бот-сайзырадып, бот-углап билиринче, өөренириниң чугулазын, чаа билиглер шингээдип алырын медреселдиги-биле угаап билиринче, хөй чоннарның аразына хууда болгаш хамааты туружун быжыглап, амыдыралчы планнарын тургузуп, ону боттандыраынче угланган болур.

Предметтиг түңнелдер кижиниң ажил-херээниң дараазында байдалдарынче: эртемининг спецификазын медресеп билип алырынче, чаа билиглерни чедип алырының янзы-бүрү аргаларын ажыглап шингээдиринче, теориялыг билиглерни амыдырал-биле холбап өөредиринче, эстетиктиг көрүштү хевирлээринче угланган болур.

Метапредметтиг түңнелдер өөреникчилерге чогаал эртемин өске эртемининг теория-практиктиг билиглерин-биле чергелештир өөредиринче, өөренириниң бот-тускайлаң, коммуникативтиг (харылзаа тудуп, чугаалажып билирининг) регулятивтиг (бот-угланышкынныг), чаа билиг алырының аргаларын шингээттиреринче угланган болур.

Тыва чогаал эртеми 10-гу класска хронологтуг, проблема-тематиктиг принципке үндезилетинип ажылдап кылдынган. Үндезин билиглери – *Чечен үе болгаш Чогаалчы, Чогаалчы болгаш Номчукчу.*

Кичээлден дашкаар ажыл-чорудулгага 10-гу класстың өөреникчилериниң чедип ап болур

кол-кол мергежилдери болгаш чаңчыгар чүүлдери:

- тыва литератураның сайзырап келгениниң үе-чадаларын билир;
- өөрэнген чогаалының бижиттинген үези-биле харылзаазын билир, оларны литературлуг агымнар-биле чергелештир көөр, литература-төөгүлүг байдалды ниитилелдин амыдыралы болгаш культуразы-биле чергелештир көөр;
- чогаалдың этиктиг болгаш эстетиктиг шынарларын тодарадып билир;
- чогаалдың этиктиг, философчу, социал-төөгүлүг проблематиказын тодарадып билир;
- аңгы-аңгы жанрның чогаалдарын утка-шынар талазы-биле ылгап билир;
- чогаалдың уран-чечен онзагайын барымдаалап, долу сайгарылгазын кылыр;
- өөрэнген чогаалын бот-тускайлаң үнелээрде, литература төөгүзүнүң барымдааларын база литература теориязының айтырыгларын ажыглап билир;
- чогаалды аянның номчуп билир (номдан база шээжи-биле);
- аңгы-аңгы жанр-хевирлерниң чогаалдарына шын делгеренгей харыыны тургузуп, сөзүглелдин утказын чугаалаарының бүгү аргаларын билир;
- бижимел ажылдарның бүгү хевирлерин күүседир, чогаалдарның янзы-бүрү хевирлерин бижип билир;
- словарьлар, энциклопедиялар болгаш янзы-бүрү немелде материалдар-биле ажылдап билир.
- эртемни шингээдиң алганының түңнелинге даянып, бедик культуралыг, чараш мөзү-бүдүштүг, делегей көрүүшкүнү делгем, дыл-домаа сайзыраңгай болур.

Кичээлден дашкаар ажыл-чорудулгага ажыглаар немелде литература:

1. А.К.Калзан. Амыдырал болгаш литература. Кызыл: ТывНУЧ, 1980.
2. А.К.Калзан. Өзүлдениң демдектери. Кызыл: ТывНУЧ, 1991.
3. А.К.Калзан. Тыва литература. 8-10 класс. Кызыл: ТывНУЧ, 1987.
4. А.С.Төгүй-оол. Шинчилелдер. Кызыл: ТывНУЧ, 2001.
5. В.С.Салчак. Тыва чогаалчылар дугайында демдеглелдер. Кызыл: “Аныяк”, 2000.
6. В.С.Салчак. Уран сөстүнүң ужуу. Абакан: “Журналист”, 2010.
7. Г.Н. Курбатский. Тувинцы в своем фольклоре. Кызыл: ТКИ, 2001.
8. Д.С. Куулар. Тувинская поэзия. Очерк истории. Кызыл: ТКИ, 1970.
9. Д.С. Куулар. Төөгү болгаш амгы үе. Кызыл: ТывНУЧ, 1982.
10. Д.С.Куулар. История и современность. Кызыл: ТКИ, 2002.
11. Д.Ч. Сүндүп. Тыва улустуң аас чогаалын школаларга өөредириниң методиказы. Кызыл: ТывНУЧ, 1992.
12. Е.Т.Танова. Тываның чогаалчылары: намдар-төөгүзү, ажыл-чорудулгазы. Кызыл: ОАО “Тываполиграф”, 2013.

13. Е.Т.Чамзырын. Төрээн чогаалды өөредириниң теориязы болгаш методиказы. Кызыл, ТывКУ, 2005.
14. З.Б. Самдан. Избранные научные труды. Тувинская словесность: миф-сказка-литература. Абакан: ООО «Журналист», 2011.
15. З. Б. Самдан. Тыва чогаалдың кокпалары-биле. Кызыл: Рестипография, 2005.
16. Күл-тегин. Мөңгө даштың сарыны. Новосибирск: «Наука», 2003.
17. М.А.Хадаханэ. Тувинская проза. Кызыл: ТКИ, 1968.
18. М.А. Хадаханэ. Литературная Тува. Кызыл: ТКИ, 1986.
19. М.А.Хадаханэ. Беседы о тувинской литературе и не только... Кызыл: ТывНУЧ, 2006.
20. Н.Ш.Куулар, М.А.Кужугет. Амгы тыва шүлүк чогаалының сайзыралы. Кызыл: ТКИ, 2011.
21. С.Б. Пюрбю. Аныяк чогаалчыларга дуза. Кызыл: КЦО “Аныяк”, 2003.
22. С.М. Байсклан. Поэтика тувинского героического эпоса. Кызыл: ТКИ, 1987.
23. С.М.Орус-оол. Избранные научные труды. Абакан: ООО «Журналист», 2011.
24. С. С. Комбу. Тувинская литература. – Новосибирск: Наука, 2012.
25. Тыва Республиканың чогаалчылары. (М.Б.Ховалыг тургускан. Кызыл, 2000)
26. Тываның чогаалчылары – Писатели Тувы. (М.Б.Ховалыг тургускан. Кызыл, 2001)
27. Тыва литератураның допчу очерктери. (А.Калзан, М.Хадаханэ, Д.Куулар). Кызыл: ТывНУЧ, 1975.
28. Тыва литература талазы-биле эртем-методиктиг статьялар чыындызы. Кызыл, ТывНУЧ, 2010.
29. Тыва чечен чогаал: сөөлгү үениң шинчилелдери. ТГШИ-ниң шинчилелдер чыындызы. Кызыл: ГУП РТ “Тываполиграф”, 2009.
30. Тыва чогаал. Библиографтыг айтылга. Г.Д.Сундуй, М.М.Ооржак тургускан. Кызыл: НШСИ, 2010.
31. Тюркская руника: язык, история, культура (к 120-летию дешифровки орхоно-енисейской письменности). Часть I: материалы Международной научной конференции (г.Кызыл, 10-11 июля 2013 г.). – Абакан: Хакасское книжное издательство, 2013.
32. Тюркская руника: язык, история, культура (к 120-летию дешифровки орхоно-енисейской письменности). Часть II: материалы Международной научной конференции (г.Кызыл, 10-11 июля 2013 г.). – Абакан: Хакасское книжное издательство, 2013.
33. У.А.Донгак. Тувинское стихосложение. Кызыл: ТКИ, 2006.

Словарьлар:

1. Древнетюркский словарь. _ Л.: Наука, 1969.
2. Краткий словарь литературоведческих терминов. Под ред. Л.И.Тимофеева, С.В.Тураева. _ М.: Сов.энциклопедия, 1984.
3. Монгуш Д.А. Русско-тувинский словарь. _ М.: Русский язык, 1980.
4. Монгольско-русский словарь. _ М.: Улсын гадаад, Дотоодын Олон хэлний толь бичгийн хэвлэл, 1957.
5. Ожегов С.И. Толковый словарь русского языка. _ М.: Русский язык, 1988.
6. Тыва дылдың тайылбыр словары. Том 1. (А-Й). _ Новосибирск: Наука, 2003.
7. Тыва дылдың тайылбыр словары. Том 1. (К). _ Новосибирск: Наука, 2004

8. Татаринцев Б.И. Этимологический словарь тувинского языка. Том 1 (А-Б). _ Новосибирск: Наука, 2002.
9. Татаринцев Б.И. Этимологический словарь тувинского языка. Том II. (Д, Е, И, Й). _ Новосибирск: Наука, 2003.
10. Татаринцев Б.И. Этимологический словарь тувинского языка. Том III. (К, Л, М, О). _ Новосибирск: Наука, 2004
11. Тыва-орус словарь. - М.: Сов.энциклопедия, 1968.
12. Хертек Я.Ш. Тувинско-русский фразеологический словарь. _ Кызыл: ТКИ, 1975
13. Хертек Я.Ш. Русско-тувинский фразеологический словарь. _ Кызыл, 1976

Ол ышкаш:

- тыва чогаалчыларның дугайында теледамчыдылгалар бижиткен дискилер;
- чогаалчыларның портреттери, плакаттар;
- тыва чогаалчыларның шүлүктөрүн аянныг номчаан аудиобижидилгелер;
- чогаалчыларның чогаалдарына чураан иллюстрациялар, чуруктар;
- уругларның билиин хынаарына белеткээн тест ажылдар.

Материал-техниктиг хандырылга көргүзүглери

Өөредилге номнары, техниктиг херекселдер, таблицалар, схемалар ортумак (долу) ниити өөредилгениң сорулгаларын күүседиринге чугула херектиг өөредилге-методиктиг комплексти тургузар. Материал-техниктиг хандырылга көргүзүглери санитар эпидемиологтуг дүрүмнөр болгаш нормаларга дүгжүп турар ужурлуг (СанПиН 2.4.2.1.178-02).

КАЛЕНДАРЬ-ТЕМАТИКТИГ ПЛАННААШКЫН

№	№	Кичээл темалары	Кичээлдин хевири	Шагы	Эрттирер үези	
					План ёзугаар	Херек кырында
		1-ги чартык чыл (16 шак)				
1	1	Кириилде кичээл. Тыва литература-төөгүнүн,	Кичээл-лекция	1		

		амыдыралдың көрүнчүү, мөзү-шынар хевирлээринин чепсээ.				
2	2	Степан Агбаанович Сарыг-оол. Намдары, чогаадыкчы ажил-чорудулгазы. С.А.Сарыг-оолдун ынакшыл болгаш философчу лириказы.	Кичээл-лекция Чаа тема өөредири	1		
3	3	С.А.Сарыг-оол «Аңгыр-оолдун тоожузу». Чогаалда чоннун амыдыралының бойдус, октаргай-биле холбаалыы.	Чаа тема өөредири	1		
4	4	С.А.Сарыг-оол «Аңгыр-оолдун тоожузу». Романның дылының чончузу, аас чогаалы-биле сырый холбаалыы.	Чаа тема өөредири	1		
5	5	С.А.Сарыг-оол «Алдын-кыс». Чогаал маадырының омур-хевирин төөгү дамчыштыр чуруп көргүскени.	Чаа тема өөредири	1		
6	6	С.А.Сарыг-оол «Алдын-кыс». Чогаалдың композиция болгаш сюжеди, дылының улусчузу.	Чаа тема өөредири	1		
7	7	Салчак Калбак-Хөрекович Тока. Намдары, чогаадыкчы ажил-чорудулгазы. С.К.Тока «Араттың сөзү». Улусчу Тывага чаа амыдырал дээш демисел.	Кичээл-лекция Чаа тема өөредири	1		
8	8	С.К.Тока «Араттың сөзү». Трилогияның дылының уран-чечени, бойдус чурумалдарының уран-чечен ролло.	Чаа тема өөредири	1		
9	9	Сергей Бакизович Пюрбю. Намдары, чогаадыкчы ажил-чорудулгазы. С.Б.Пюрбю «Үем болгаш үе-чергем дугайында». Тоожукчу маадыр - төөгүнүн дириг херечизи.	Кичээл-лекция Чаа тема өөредири	1		
10	10	С.Б.Пюрбю «Үем болгаш үе-чергем дугайында». Шүлүглелдин уран-чечени, идеялиг утказы, тургузуунун онзагайы.	Чаа тема өөредири	1		
11	11	Олег Карламович Саган-оол.	Кичээл-лекция	1		

		Намдары, чогаадыкчы ажыл-чорудулгазы.	Чаа тема өөредири			
		О.К.Саган-оол «Дөспестер». Романның идеялиг угланыышкыны, тематиктиг уг-шии.	Кичээл-лекция	1		
12	12	О.К.Саган-оол «Дөспестер». Чогаалда аныяктарның овор-хевирин көргүскени: мал ажылынга сонuurгалы, идепкейи, туруштуу.	Чаа тема өөредири	1		
13	13	Иргит Үжүнмеевич Бадра. Намдары, чогаадыкчы ажыл-чорудулгазы. «Арзылаң Күдерек»	Кичээл-лекция Чаа тема өөредири	1		
14	14	И.Ү.Бадра «Арзылаң Күдерек». Чоннуң алдар-адын камгалап чораан тыва мөге Күдеректин овор-хевирин. Чогаалда овор-хевирлерниң чуруттунганының онзагайы, дылының уран-чечени.	Чаа тема өөредири	1		
15	15	Салчак Өдеевич Тамба. Намдары, чогаадыкчы ажыл-чорудулгазы. Шүлүктериниң идеялиг утказы, мөзү-шынар темазының делгеми.	Кичээл-лекция Чаа тема өөредири	1		
16	16	Константин Чанзанович Тоюң. Намдары, чогаадыкчы ажыл-чорудулгазы. Шүлүктери.	Кичээл-лекция Чаа тема өөредири	1		
		2-ги чартык чыл (18 шак)				
17	1	Салим Сазыгович Сюрюн-оол. Намдары, чогаадыкчы ажыл-чорудулгазы. «Ногаан ортулук». Чогаалда бойдус камгалалының чидиг айтырыын көдүргени.	Кичээл-лекция Чаа тема өөредири	1		
18	2	С.С.Сюрюн-оол «Ногаан ортулук». Чогаалдың дылының онзагайы, уран-чечен аргаларның ажыглалы.	Чаа тема өөредири	1		
19	3	С.С.Сюрюн-оол «Тывалаар кускун». Тоожуда тыва улустуң чаагай чанчылдарын, ыдык сүзүглелдерин дидим чуруп	Чаа тема өөредири	1		

		көргүскени.				
20	4	С.С.Сюрюн-оол «Тывалаар кускаун». Чогаалда кол маадырның омур-хевирин көргүскени, оон тура-соруктуу.	Чаа тема өөредири	1		
21	5	С.С.Сюрюн-оол «Ынакшыл-дыр». Тоожуда тыва улустуң төөгүзүн уран арга-биле көргүскени, омур-хевирлерни чурааны	Кичээл-лекция	1		
22	6	С.С.Сюрюн-оол «Ынакшыл-дыр». Чогаалда репрессия темазын чырытканы.	Чаа тема өөредири	1		
23	7	Монгуш Борахович Кенин-Лопсан. Намдары, чогаадыкчы ажил-чорудулгазы. «Чүгүрүк Сарала» - баштайгы тыва роман. Чогаалдың бижиттинген төөгүзү, романда төөгүлүг үе.	Кичээл-лекция Чаа тема өөредири	1		
24	8	М.Б.Кенин-Лопсан «Буян-Бадыргы». Бирги роман-эссениң көстүп келгени. Кол маадырның иштики делегейин көргүскени.	Чаа тема өөредири	1		
25	9	Юрий Шойдакович Кюнзегеш. Намдары, чогаадыкчы ажил-чорудулгазы. Лириказы «Чогаалчы болгаш төрөөн чер. Ожук даштары. Ожук дажы жанрынга киирген үлүү.	Кичээл-лекция Чаа тема өөредири	1		
26	10	Ю.Ш.Кюнзегеш. «Шүлүкчүнүн орнукшулу ыржым, шыпшың». Чогаалдың бижиттинген аяны, авторнуң дидим үнү.	Чаа тема өөредири	1		
27	11	Делегей болгаш национал литератураларның тыва литературага салдары.	Кичээл-лекция Чаа тема өөредири	1		
28	12	Э.Хемингвей «Ашак биле далай». Чогаалда чечен детальдың, символдарның ужур-дузазы.	Чаа тема өөредири	1		
29	13	А.С.Пушкинның тыва литературага салдары. Чогаалчының чогаалдарының тыва литературага көстүп келгени. А.С.Пушкин	Кичээл-лекция Чаа тема өөредири	1		

		«Тураскаал».				
30	14	А.С.Пушкин «Капитан уруу» (Тоожудан үзүндүлөр).	Чаа тема өөредири	1		
31	15	М.Ю.Лермонтов «Булуттар», «Салгын хемези», «Эгел чааскаан оруктува үнүп келдим». С.П.Щипачёв «Ынакшылды туюлундан камнап чоргар». Т.Г.Шевченко «Гогольга».	Чаа тема өөредири	1		
32	16	А.Адаров «Көшкүн кижиге», Б.Укачин «Даг ээзи» (үзүндүлөр). С.Данилов «Дүн чоруктуг Дүктүг Майык», М.Чебодаев «Крепин».	Чаа тема өөредири	1		
33	17	Тыва литература болгаш национал литератураларның дөмей болгаш ылгалдыг чүүлдери.	Кичээл-лекция	1		
34	18	Түңнел кичээл	Катаптаашкын	1		